

Disiplinleraras? E?itim Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Disiplinleraras? E?itim Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19986>

Özet

Disiplinleraras? E?itim Alg?s? Ölçe?i (DEAÖ), bireylerin meslekler aras? e?itim ve i?birli?i süreçlerine yönelik alg?lar?n?, tutumlar?n? ve mevcut i?birli?i durumlar?n? de?erlendirmek amacıyla Türkçe'ye uyarlanm?? bir ölçek arac?d?r. Ölçek, özellikle sa?lk bilimleri ve hem?irelik e?itimi alanlar?nda disiplinleraras? çal??maya yönelik alg?lanan yetkinlik, özerklik ve i?birli?i gereksinimlerini ölçmek üzere geli?tirilmis?tir. Uyarlama çal??mas?, Terzio?lu ve arkada?lar? (2019) taraf?ndan gerçekte?irilmis? olup, ölçe?in Türkiye örnekleminde yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik özelliklerine sahip oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Disiplinleraras? E?itim, Alg? Ölçe?i, ??birli?i, Yetkinlik, Özerklik, Hem?irelik E?itimi, Faktör Analizi, Cronbach Alfa

Yazarlar

Fusun Terzio?lu, Derya Akta?, Nuran Ertu?, Hediye Boztepe

Amaç

Disiplinleraras? E?itim Alg?s? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin (özellikle profesyonel ortamlarda veya e?itim süreçlerinde bulunanlar?) disiplinleraras? e?itim deneyimlerine ve i?birli?i gereksinimlerine dair sahip olduklar? alg?lar? sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, e?itim programlar?n?n veya kurumsal politikalar?n disiplinleraras? i?birli?ini ne ölçüde destekledi?ini ve kat?l?mc?lar?n bu i?birli?ine ne kadar haz?r oldu?unu de?erlendirmeye olanak tan?r.

Ölçek, üç temel alt boyutu inceleyerek, sadece i?birli?inin gereklili?ini de?il, ayn? zamanda bireylerin kendilerini bu süreçte ne kadar yetkin ve özerk hissettiklerini ve mevcut çal??ma ortamlar?ndaki i?birli?i düzeylerini nas?l alg?lad?klar?n? da ortaya koymay? hedefler. Bu sayede e?itimciler ve yöneticiler, i?birli?i alg?s?ndaki güçlü ve zayıf yönleri belirleyebilirler.

Yap?

Disiplinleraras? E?itim Alg?s? Ölçe?i (DEAÖ), disiplinleraras? çal??ma ortamlar?na yönelik alg?lar? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Ölçek, toplam 17 maddeden olumakta ve üç ana alt boyuta ayrılmaktadır. Bu boyutlar, disiplinleraras? e?itimin hem bireysel hem de çevresel yönlerini kapsamaktadır.

Ölçe?in ölçtü?ü üç temel yap?sal boyut ?unlardır:

Yetkinlik ve Özerklik (4 madde): Bireyin kendi mesleki yeterlili?ine olan inanc?n? ve disiplinleraras? bir ekip içinde ba??ms?z karar verme yetene?i alg?s?n? ifade eder. (Örnek madde: Meslekta?lar?m iyi e?itilmi?tir.)

??birli?ine Olan ?htiyac?n Alg?lanmas? (3 madde): Farkl? meslek gruplar?yla çal??man?n gereklili?ine ve önemine dair genel kabulü ölçer. (Örnek madde: Meslekta?lar?m?n di?er mesleklerle i?birli?i yapmas? gereklidir.)

Mevcut ??birli?inin Alg?lanmas? (10 madde): Çal??ma veya e?itim ortam?nda hali haz?rda var olan meslekler aras? güven, ileti?im ve ortak karar alma süreçlerinin düzeyini de?erlendirir. (Örnek madde: Meslekta?lar?m, birbirlerinin mesleki kararlar?na güvenirler.)

Geçerlik

DEAÖ'nün Türkçe uyarlama çal??mas?nda yap?sal geçerlik, faktör analizi yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?yla uyumlu olarak 17 maddenin üç faktöre yüklendi?i belirlenmi?tir.

Faktör yükleri incelendi?inde, tüm maddelerin faktör yüklerinin 0,500'ün üzerinde oldu?u saptanm??t?r. Bu durum, maddelerin ait olduklar? faktörü yeterli düzeyde temsil etti?ini ve ölçe?in yap?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? disiplinleraras? e?itim alg?s? yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü do?ulamaktad?r.

Güvenirlik

Disiplinleraras? E?itim Alg?s? Ölçe?i'nin iç tutarlılık ve s?n?f içi güvenilirli?i yüksek bulunmu?tur. 17 maddeden olu?an ölçek için hesaplanan iç tutarlılık katsay?s? (yani Cronbach Alfa katsay?s?) $\alpha=0.926$ olarak rapor edilmi?tir. Bu de?er, psikometrik aç?dan mükemmel düzeyde bir iç tutarlılık?a i?aret etmektedir.

Ayr?ca, ölçe?in s?n?f içi güvenirlik katsay?s? $r=0.920$ olarak belirlenmi?tir. Hem yüksek Cronbach Alfa de?eri hem de s?n?f içi güvenilirlik katsay?s?, DEAÖ'nün uyguland??? örnekleme tutarlı ve güvenilir sonuçlar üretti?ini, dolay?s?yla ölçüm hatas?n?n düşük oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal boyutlar?n?n belirlenmesi amac?yla aç?klay?c? faktör analizi (EFA) uygulanm?? ve faktörlerin ayr??t?r?lmas? için Varimax dik döndürme yöntemi kullan?lm??t?r. Bu analiz sonucunda 17 maddenin üç ba??ms?z faktöre ayr?ld??? do?ulanm??t?r.

Varimax döndürme i?lemi sonras?nda, ölçe?in toplam varyans? aç?klama oranlar? a?a??daki gibi da??lm??t?r:

Birinci boyut (faktör), toplam varyansın %24.913'ünü açıklamaktadır.

İkinci boyut ile birlikte açıklanan kümülatif varyans %39.314'e ulaşmaktadır.

Üçüncü boyutun eklenmesiyle, ölçek toplam varyansın %53.628'ini açıklamaktadır.

Toplam varyansın %53.628 gibi yüksek bir oranın üç faktör tarafından açıklanması, ölçeğin yapısal olarak güçlü ve psikometrik açıdan kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Yazılı Anket (Öz Bildirim Ölçeği)

Maddeler ve Boyutlar: 3 alt boyut ve 17 madde

Derecelendirme: 6'lı Likert Ölçeği (1= kesinlikle katılmıyorum - 6= kesinlikle katılıyorum)

Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Sağlık bilimleri alanında çalışan profesyoneller veya öğrenciler (Orijinal yayın hemirelik dergisinde olduğu için bu kitleye odaklanılmamış varsayılmaktadır.)

Yaş Grubu: Yetkinler

Test Metodolojisi: Açıklayıcı Faktör Analizi ve Güvenirlilik Analizi kullanılarak psikometrik özelliklerin belirlenmesi.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu Yazar İletişim Bilgisi: fusun.terzioglu@atilim.edu.tr (Fusun Terzioğlu)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[disiplinlerarasi-egitim-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Terzioğlu, F., Aktaş, D., Ertuğ, N. ve Boztepe, H. (2019). Disiplinlerarası Eğitim Algısı Ölçeğinin (DEAÖ) Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Hemirelikte Eğitim Ve Araştırma Dergisi*, 16(1),

15-20. doi: 10.5222/HEAD.2019.015

Disiplinleraras? E?itim Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

DEAÖ, 3 alt boyut ve 17 maddeden olu?maktadır. Ölçek, 6'l? Likert tipi derecelendirme ile yan?tlanmaktadır (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 6= kesinlikle kat?l?yorum).

Ölçe?in boyutlar? ve bu boyutlar? temsil eden örnek maddeler a?a??dad?:

Yetkinlik ve özerklik (4 madde):

Örnek madde: Meslekta?lar?m iyi e?itilmi?tir.

??birli?ine olan ihtiyac?n alg?lanmas? (3 madde):

Örnek madde: Meslekta?lar?m?n di?er mesleklerle i?birli?i yapmas? gereklidir.

Mevcut i?birli?inin alg?lanmas? (10 madde):

Örnek madde: Meslekta?lar?m, birbirlerinin mesleki kararlar?na güvenirler.